

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет романо-германської філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної

та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

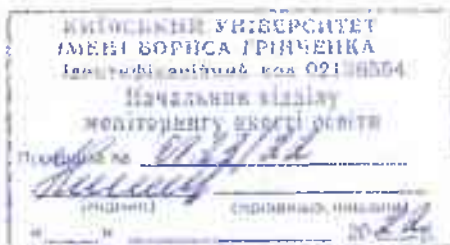
«ЛАТИНСЬКА МОВА І МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»

для студентів 1 курсу

Спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 227.00.02 Фізична терапія, ерготерапія

Київ – 2022-2023 н.р.

Розробник:

Санжарова Г.Ф., старший викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Викладачі:

Санжарова Г.Ф., старший викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Протокол № 1 від 01 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри (Р.К. Махачашвілі)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи)

01.09 . 2020 р.

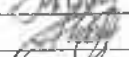
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Хорошуха М.Ф.)

Робочу програму перевірено

01.09 . 2020 р.

Заступник директора Інституту філології (Л.І. Заяць)

Продовжено:

на 2021/2022 н.р.	<u></u>	(<u>01. вересня</u> , « <u>31</u> » <u>09</u> 2021р., протокол № <u>1</u>
на 2022/2023 н.р.	<u></u>	(<u>01. вересня</u> , « <u>02</u> » <u>09</u> 2022р., протокол № <u>1</u>
на 2023/2024 н.р.	( )	, « » 2023р., протокол №
на 2024/2025 н.р.	( )	, « » 2024р., протокол №

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Мета та завдання вивчення дисципліни	4
3.	Результати навчання за дисципліною.	5
4.	Структура програми навчальної дисципліни Тематичний план навчальної дисципліни	6
5.	Програма навчальної дисципліни	8
6.	Контроль навчальних досягнень	12
7.	Навчально-методична картка дисципліни	16
8.	Рекомендовані джерела	18

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Латинська мова і медична термінологія»	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120
Курс	1
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	26
Форма семестрового контролю	екзамен

II. Мета і завдання вивчення дисципліни

Робоча програма з навчальної дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства для студентів I курсу спеціальності 227 Фізична терапія/ерготерапія відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Мета навчальної дисципліни – опанування і засвоєння міжнародної латинськомовної термінології (анатомічної, фармацевтичної та клінічної) з елементами нормативної граматики латинської мови для формування практичних навичок спеціальної компетентності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії та граматичні форми;

- опанування спеціальної термінології як латинської, так і української, розуміння фахової літератури;
- висвітлення основних механізмів словотвору в латинській мові, засвоєння значень латинських та грецьких словотворчих елементів;
- формування фахової термінологічної грамотності.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти *набувають таких програмних компетентностей:*

- **ЗК-3** - Комунікативна - здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати в команді. Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами.
- **ЗК-4** - Самоосвітня - здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.
- **ЗК-5** - Лідерська – здатність до самоосвіти у форматі «самоосвіта протягом усього життя», здатність до актуалізації лідерських якостей у команді.

III. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну, студенти повинні мати такі *програмні результати навчання:*

ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **набути навичок та вмінь:**

- застосовувати набуті знання при читанні, перекладі оригінальних професійно спрямованих (медичних) текстів;
- знати напам'ять фахову термінологію та латинські сентенції, необхідний мінімум яких визначається програмою;
- аналізувати та конструювати однослівні і багатослівні анатоμο-гістологічні та клінічні терміни та діагнози;

IV. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		
		Практичні	Самостійна робота	Моделльний контроль
Змістовий модуль I. Фонетика та основи морфології латинської мови.				
Тема 1. Роль і значення латинської мови у розвитку медичної термінології. Латинський алфавіт. Фонетика.	5	4	1	
Тема 2. Морфологія. Іменник: загальні відомості. Характеристика відмін. Неузгоджене означення. Прикметник. Загальні відомості. Узгоджене Означення.	3	2	1	
Тема 3. Іменники першої відміни в медичній термінології. Прийменники.	3	2	1	
Тема 4. Друга відміна іменників.	3	2	1	
Тема 5. Прикметники 1 групи (1- 2 відміни прикметників).	3	2	1	
Тема 6. Поняття «науковий термін». Морфологічна і синтаксична структура анатомічних термінів.	3	2	1	
Тема 7. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Основні дієслівні форми. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану.	3	2	1	
модульний контроль	2			2
Разом	25	16	7	
Змістовий модуль II. Основи анатомічної термінології.				
Тема 1. Іменники III відміни в медичній термінології. Три типи іменників третьої відміни: приголосний, голосний, мішаний. Парадигма відмінювання. Визначення роду. Винятки.	9	6	3	
Тема 2. Прикметники 2 групи (3 відміна). Їх вживання в медичній термінології. Узгодження з іменниками I-III відмін.	3	2	1	
Тема 3. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Особливості вживання в медичній термінології.	3	2	1	

Тема 4. Четверта та п'ята відміни іменників.	3	2	1	
Тема 5. Дієприкметники в медичній термінології: дієприкметник теперішнього часу активного стану та дієприкметник минулого часу пасивного стану.	3	2	1	
Тема 6. Числівник.	1		1	
<i>модульний контроль</i>	2			2
Разом	26	14	8	2
Змістовий модуль III. Основи фармацевтичної термінології.				
Тема 1. Фармацевтична термінологія. Ботанічна номенклатура. Фармацевтичні назви рослин та найменування рослинної сировини.	3	2	2	
Тема 2. Латинська хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів, гідроксидів.	3	2	1	
Тема 3. Рецепт. Структура рецепта. Латинська частина рецепта. Правила виписування рецептів. Скорочення в рецептах.	6	4	3	
Тема 4. Латинська номенклатура лікарських форм.	3	2	1	
<i>модульний контроль</i>	2			2
Разом	19	10	7	2
Змістовий модуль IV. Основи клінічної термінології.				
Тема 1. Поняття «клінічний термін». Структурні типи клінічних термінів. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології.	3	2	1	
Тема 2. Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору. Грецькі та латинські суфікси та префікси.	6	4	2	
Тема 3. Словотворення засобом складення. Кореневі та кінцеві терміоеlementи. Морфемний аналіз термінів-комполітів.	9	6	3	
Тема 4. Структура клінічного діагнозу. Переклад латинською мовою деяких діагнозів основних галузей медицини.	3	2	1	
Тема 5. Систематизація вивчення принципів міжнародного термінотворення.	2	2		
<i>модульний контроль</i>	2			2
Разом	25	16	7	2
Екзамен	30			

Разом за семестр	120	56	26	8
-------------------------	------------	-----------	-----------	----------

III. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема 1. Практичні заняття 1-2 (4 год.)

Вступ. Роль і значення латинської мови у розвитку медичної термінології. Латинський алфавіт. Фонетика. Голосні та приголосні. Дифтонги. Буквосполучення. Поділ слів на склади. Довгота та короткість складів. Наголос. Суфікси з довгими та короткими голосними.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ, 2012. – 360 с. Далі Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.5-15.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова. Підручник. – Київ, 2011. – 440 с. Далі Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.15-24.

Тема 2. Практичне заняття 3 (2 год.)

Загальні відомості про частини мови. Іменник, його граматичні категорії (рід, число, відмінок). Характеристика відмін. Словникова форма іменників. Визначення основи. Неузгоджене означення. Прикметник. Граматичні категорії. Словникова форма. Поділ прикметників на дві групи. Узгоджене означення.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.17-20; – С.36-42.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.32-34.

Тема 3. Практичне заняття 4 (2 год.)

Перша відміна іменників. Парадигма. Родові винятки. Іменники першої відміни в термінології. Іменники грецького походження у першій відміні. Грецькі еквіваленти латинських іменників першої відміни. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Прийменники з двома відмінками.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.17-20; С.36-42.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.32-34.

Тема 4. Практичне заняття 5 (2 год.)

Друга відміна іменників. Загальна характеристика. Визначення роду. Парадигма. Іменники грецького походження у другій відміні. Грецькі еквіваленти латинських іменників другої відміни.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.44-50.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.53-58.

Тема 5. Практичне заняття 6 (2 год.)

Прикметники першої групи (I- II відміни). Родові закінчення. Правила відмінювання. Узгодження прикметників першої групи з іменниками. Латино-грецькі еквіваленти.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.26-32.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.88-89.

Тема 6. Практичне заняття 7 (2 год.)

Поняття «науковий термін». Морфологічна і синтаксична структура дво- і багато-членного анатомічного терміна з різними типами означень. Базові анатомо-гістологічні терміни I- II відмін. Аналіз та конструювання однослівних та багатослівних термінів.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.15-17, 30-35.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова...– С.235.

Тема 7. Практичне заняття 8 (2 год.)

Дієслово. Граматичні категорії дієслова (час, спосіб, особа, число, стан). Розподіл дієслів на чотири дієвідміни. Словникова форма. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного та умовного способу активного та пасивного станів. Особові закінчення та особливості відмінювання дієслів I-IV дієвідмін.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.111-118.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова...– С.25-29, 40-46.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.**Тема 1. Практичні заняття 9-11 (2 год.)**

Третя відміна іменників. Загальна характеристика. Поняття про рівноскладовість та нерівноскладовість. Визначення основи. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Парадигма відмінювання. Визначення роду за закінченням називного відмінка однини та за значенням. Винятки щодо роду. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. (vas, vis, pelvis, іменники на –sis, на –ma.). Грецькі еквіваленти латинських іменників третьої відміни.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.62-78, 30-35.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова...– С.103-106; 110;115.

Тема 2. Практичне заняття 12 (2 год.)

Прикметники другої групи (3 відміна прикметників). Розподіл за кількістю закінчень. Визначення основи. Відмінювання, особливості. Узгодження прикметників з іменниками I–III відмін. Базові анатомо-гістологічні терміни з прикметниками 1–2 групи. Грецькі еквіваленти латинських прикметників другої групи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.95-102.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова...– С.123-124.

Тема 3. Практичне заняття 13 (2 год.)

Ступені порівняння прикметників. Схеми утворення вищого та найвищого ступенів. Суплетивні та недостатні ступені порівняння прикметників. Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.96-103.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.98;133;177-178; 182.

Тема 4. Практичне заняття 14 (2 год.)

Четверта та п'ята відміни іменників. Парадигма. Особливості та відмінювання. Винятки. Базові анатомо-гістологічні терміни IV та V відмін.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.104-108.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.156-159.

Тема 5. Практичне заняття 15 (2 год.)

Утворення та відмінювання дієприкметників минулого часу пасивного стану та дієприкметників теперішнього часу активного стану Дієприкметники в медичній термінології.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.96-103.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.98;133;177-178.

Тема 6. Самостійна робота (1 год.)

Числівник. Розряди числівників. Творення і відмінювання кількісних та порядкових числівників. Позначення ваги, об'єму, відсотків. Використання латинських числівників в медичній термінології.

Рекомендована література

Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С. 183-186.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Тема 1. Практичне заняття 16 (2 год.)

Фармацевтична термінологія. Ботанічна номенклатура. Фармацевтичні назви рослин. Назви лікарської рослинної сировини.

Рекомендована література

1. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

Тема 2. Практичне заняття 17 (2 год.)

Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів, гідроксидів.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.129-137.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

Тема 3. Практичні заняття 18-19 (4 год.)

Рецепт, його граматична структура, моделі рецептурних прописів. Граматична структура рецептурної фрази. Правила виписування рецептів: оформлення латинської частини рецепта. Найважливіші рецептурні вирази і рецептурні скорочення.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.149-160.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.47-50.

Тема 4. Практичне заняття 20 (2 год.)

Латинська номенклатура лікарських форм. Виписування рецептів на тверді, м'які, рідкі лікарські форми.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.164-204.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV.**Тема 1. Практичне заняття 21. (2 год.)**

Поняття «клінічний термін». Структурні типи клінічних термінів. Однослівні та багатослівні клінічні терміни. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології. Структура термінів-комполітів латинською та українською мовою.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 205-215; 252-266.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 235-248.

Тема 2. Практичні заняття 22-23.

Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору. Словотворення за допомогою префіксів і суфіксів. Грецькі та латинські префікси та суфікси в клінічній термінології.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 232-235, 242-250.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 236-240.

Тема 3. Практичні заняття 24-26 (6 год.)

Словотворення засобом складення. Кореневі та кінцеві терміноелементи. Морфемний аналіз клінічних термінів-комполітів.

Рекомендована література

3. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 232-235, 242-250.
4. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 236-240.

Тема 4. Практичне заняття 27 (2 год.)

Структура клінічного діагнозу.

Переклад латинською мовою деяких діагнозів основних галузей медицини.

Рекомендована література

- Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 236-240.

Тема 5. Практичне заняття 28 (2 год.)

Систематизація вивчення принципів міжнародного термінотворення.

Повторення засвоєного матеріалу. Вивчення гімну студентів.

Рекомендована література

- Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 367.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	6	6	9	9	7	7	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	9	90	7	70	6	60
Виконання завдання для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом (балів)		96		129		107		96	
Максимальна кількість балів:		428							
Розрахунок коефіцієнта:		$428:60 = 7$							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

6.2 КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін
			виконання

I СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
Тема 3. Прийменник. (1 год.)	аудиторний	5	жовтень
Змістовий модуль II.			
Тема 6. Числівник. Розряди числівників. Творення і відмінювання кількісних та порядкових числівників.	аудиторний	5	листопад
Змістовий модуль III.			
Тема 3. Скорочення в рецептах. (1 год.)	аудиторний	5	грудень
Змістовий модуль IV.			
Тема 4. Вивчення латинських прислів'їв і сентенцій. (1 год.)	аудиторний	5	січень
		<i>Разом: 20 балів</i>	

6.5. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль). Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульного контролю

- „Відмінно” – 100-90 % правильних відповідей – (25-23 бали)
- „Дуже добре” – 89- 82% правильних відповідей – (22-21 бал)
- „Добре” – 81-75 % правильних відповідей – (20-19 балів)
- „Задовільно” – 74- 69 % правильних відповідей – (18-17 балів)
- „Достатньо” – 68-60 % правильних відповідей – (16-15 балів)
- „Незадовільно” – 59- 0- % правильних відповідей – (14 балів і нижче)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

ПРОГРАМА ІСПИТУ

Форма проведення	письмова
Тривалість проведення	1 година
Максимальна кількість балів	40 балів
Критерії оцінювання	Екзаменаційний білет складається з тестових завдань множинного і перехресного вибору. Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> • у тесті множинного вибору за кожен правильну відповідь нараховується 1 бал; • у тесті перехресного вибору за кожен правильно знайдену відповідність нараховуються 2 бали

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Латинський алфавіт. Фонетика. Дифтонги. Буквосполучення. Наголос.
1. Іменник, його граматичні категорії . Словникова форма іменників.
2. Перша відміна іменників. Парадигма. Родові винятки. Іменники грецького походження у першій відміні.
3. Друга відміна іменників. Визначення роду. Парадигма. Іменники грецького походження у другій відміні.
4. Третя відміна іменників. Визначення основи. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Визначення роду іменників третьої відміни. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. (vas, vis, pelvis, іменники на –sis, на –ma.).
5. Четверта та п'ята відміни іменників. Винятки.
6. Грецькі еквіваленти латинських іменників I-V відмін.
7. Прикметник. Прикметники першої групи (1- 2 відміни). Родові закінчення.
8. Прикметники другої групи (3 відміна прикметників). Відмінювання, особливості.
9. Ступені порівняння прикметників.
10. Грецькі еквіваленти латинських прикметників.
11. Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.
12. Дієслово. Розподіл дієслів на чотири дієвідміни. Словникова форма.
13. Наказовий спосіб.
14. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану.
15. Теперішній час умовного способу активного та пасивного стану.
16. Дієприкметники в медичній термінології.
17. Числівник. Розряди числівників. Творення і відмінювання кількісних та порядкових числівників. Позначення ваги, об'єму, відсотків.
18. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Прийменники з двома відмінками.
19. Рецепт, його граматична структура.
20. Найважливіші рецептурні вирази і рецептурні скорочення.

21. Назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів, гідроксидів.
22. Фармацевтичні назви рослин. Назви лікарської рослинної сировини.
23. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів.
24. Латинська номенклатура лікарських форм.
25. Поняття «клінічний термін». Однослівні та багатослівні клінічні терміни.
28. Структура термінів-комполітів.
29. Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору.
30. Грецькі та латинські суфікси та префікси.
31. Кореневі та кінцеві терміноелементи у клінічній термінології.
32. Структура клінічного діагнозу.
33. Термінологічний мінімум.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VII. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год.:

практичні заняття- 56 год., МК- 8 год., самостійна робота – 26 год., семестровий контроль 30 год.

Тиждень	1	2	3	4				5-6	7	8			
Семестр	І семестр												
Модулі	Змістовий модуль І							Змістовий модуль ІІ					
Теми практичних занять	Тема 1. Лагінський алфавіт. Фонетика.	Тема 2. Морфологія: іменника, прикметник.	Тема 3. Іменник. І відміна.	Тема 4. Іменник. ІІ відміна.	Тема 5. Прикметник І-ІІ відмін.	Тема 6. Поняття «науковий термін».	Тема 7. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час.	Тема 1. Третя відміна іменників.	Тема 2. Третя відміна прикметників.	Тема 3. Ступені порівняння прикметників.	Тема 4. Четверта та п'ята відмінні іменників.	Тема 5. Дієприкметники.	Тема 6. Числівник.
Відвідування практичних занять	1x2	1	1	1	1	1	1	1x3	1	1	1	1	
Робота на практичних заняттях	10*2	10	10	10	10	10	10	10x3	10	10	10	10	
Модульний контроль	25							25					
Самостійна робота	5							5					
Кількість балів за модуль	118							107					

Тиждень	9		10	11	12		13	14-15	15
Семестр	І семестр								
Модулі	Змістовий модуль ІІІ					Змістовий модуль ІV			

Теми практичних занять	Тема 1. Фармацевтична термінологія. Ботанічна номенклатура.	Тема 2. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів.	Тема 3. Рецепт. Структура рецепта.	Тема 4. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів.	Тема 5. Латинська номенклатура лікарських форм	Тема 1. Поняття «клінічний термін».	Тема 2. Структура клінічного діагнозу.	Тема 3. Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору	Тема 4. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології.	Тема 5. Систематизація вивчення принципів міжнародного термінотворення.
Відвідування практичних занять	1	1	1 x2		1	1	1	1x2	1x3	1
Робота на практичних заняттях	10	10	10 x2		10	10	10	10x2	10x3	10
Модульний контроль	25					25				
Самостійна робота	5					5				
Кількість балів модуль	85					118				
Разом за семестр	428									
Підсумковий контроль	екзамен									

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова і основи медичної термінології / Л. Ю. Смольська, О. Г. Кісельова. – Київ: Медицина, 2012. – 360 с.
2. Світлична Є. І., Толок О. І. Латинська мова. Підручник / Є. І. Світлична, О. І. Толок. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.

Додаткова:

1. Закалюжний М. М., Паласюк Г.Б. Латинська мова і основи медичної термінології / М. М. Закалюжний, Г.Б. Паласюк. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 224 с.

2. Пилипів О. Основи латинської медичної термінології : навчальний посібник / Ольга Пилипів. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 252 с.
3. Шевченко, Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології: Навч. посібник / Є. М. Шевченко. – Київ: Медицина, 2012. – 8-е вид. – 236 с.

Атласи, словники, довідники:

1. Дюбенко, К. А. Анатомічний українсько-латинсько-англійський словник-довідник: посібник для викладачів та студентів вищих і середніх навчальних закладів / К. А. Дюбенко. – Київ : Довіра, 1997. - 343 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – Київ: Індоевропа, 1993. – 320 с.
3. Міжнародна анатомічна номенклатура /за редакцією Бобрика І.І., Ковешнікова В.Г. – Київ: Здоров'я, 2001. – 328 с.
4. Нетлюх, М. А. Українсько-латинський анатомічний словник: (Анатомічна номенклатура) / М. А. Нетлюх. – Львів : Стрім, 2000. – 216 с.
5. Неттер Ф. Атлас анатомії людини. – Львів: Наутілус, 2004. – 597 с.

Інформаційні ресурси

Джерела з історії медицини латиною:

1. Авл Корнелій Цельс (1 ст. н. е.) Про медицину. Латинський текст: Teubner edition by F. Marx, 1915, репринт: Loeb edition, 1935 (Vol. I) and 1938 (Vols. II and III).
<http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Celsus/home.html>